

18

8 การชมการ

การวิจารณ์ และการประเมิน

แสดง

นาฏศิลป์และละคร

Performance Appreciation and Critical Evaluation

พัฒนาการเป็นผู้ชมที่มีวิจารณญาณ เข้าใจหีนปะการแสดง
วิเคราะห์ ตีความ วิจารณ์ และประเมินได้อย่างสร้างสรรค์

โดย อ.วรรณศักดิ์ ศรีหล้า

ความหมายของการชมการแสดง

รับรู้

เปิดใจรับสิ่งที่เห็น
และสิ่งที่ได้รับจากการแสดง

ทำความเข้าใจ

ใช้ความรู้และประสบการณ์
ในการตีความสิ่งที่รับรู้

ตีความ

สร้างความหมายของตนเอง
เชื่อมโยง เกิดคุณค่าและ
ความรู้สึกลึก

บทบาทของผู้ชม

THE ROLE OF THE AUDIENCE

ผู้ชมไม่ใช่เพียงผู้รับสาร แต่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การแสดงเกิดคุณค่าและความหมาย

การชมอย่างมีคุณภาพ จะช่วยสร้างประสบการณ์ที่ดี
บทบาทสำคัญของผู้ชม

ตั้งใจรับชม

เปิดใจและตั้งใจรับสารจากการแสดงทั้งภาพ เสียง และการเคลื่อนไหว

คิดและทำความเข้าใจ

ใช้ความรู้และประสบการณ์เชื่อมโยงกับสิ่งที่เห็น เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาและสาร

รู้สึกและตอบสนอง

เชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองกับการแสดงอย่างเปิดกว้าง

ตีความและให้ความหมาย

สร้างความหมายจากสิ่งที่รับชม ตามมุมมองและบริบทของตนเอง

สะท้อนและเรียนรู้

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนำสิ่งที่ได้จากการชมไปใช้ในการพัฒนาตนเองและสังคม

“ การเป็นผู้ชมที่มีคุณภาพ คือการเคารพในศิลปะการแสดง ”

หลักการชมการแสดงนาฏศิลป์และ

ละคร

การชมการแสดงอย่างมีคุณภาพ ไม่ใช่เพียงการดูให้จบ
แต่คือการมีส่วนร่วมกับการแสดงอย่างตั้งใจและใส่ใจในทุกรายละเอียด

เพื่อให้ได้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ และความประทับใจที่ลึกซึ้ง

แนวทางการชมการแสดงอย่างมีคุณภาพ

1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของการแสดง เรื่องราว ความเป็นมา และบริบทต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เข้าใจการแสดงได้ดียิ่งขึ้น

2 ตั้งใจและมีสมาธิ

เลือกที่นั่งที่เหมาะสม ปิดสิ่งรบกวน และจดจ่อกับการแสดง เพื่อไม่ให้พลาดรายละเอียดสำคัญ

3 เปิดใจรับรู้

สังเกตและรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนเวที ทั้งภาพ เสียง การเคลื่อนไหว แสง สี ฉาก เครื่องแต่งกาย และอารมณ์ของนักแสดง

4 คิดและวิเคราะห์

เชื่อมโยงสิ่งที่เห็นกับความรู้และประสบการณ์ของตนเอง พิจารณาแนวคิด สาระ และเทคนิคการนำเสนอ

5 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

พูดคุยหรือเขียนบันทึกสิ่งที่ได้รับจากการชม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและมุมมองที่หลากหลาย

6 นำไปต่อยอด

นำสิ่งที่ได้จากการชมไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน หรือพัฒนาตนเองให้เกิดประโยชน์

การวิเคราะห์องค์ประกอบของการแสดง

ELEMENTS OF A PERFORMANCE

การแสดงแต่ละครั้งเกิดจากการทำงานร่วมกันขององค์ประกอบสำคัญหลายด้าน
ซึ่งทำให้การแสดงมีความสมบูรณ์และสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1

นักแสดง

ถ่ายทอดบทบาท
อารมณ์ และ ความ
หมาย ผ่านการแสดง

2

เนื้อหา / บทการแสดง

เรื่องราว แนวคิด
และสารที่ต้องการสื่อ
ถึงผู้ชม

3

การออกแบบเวที

พื้นที่ เวที แสง สี
และองค์ประกอบฉาก
ที่สร้างบรรยากาศ

4

ดนตรีและเสียง

จังหวะ ทำนอง เสียง
ช่วยเสริมสร้างอารมณ์
และจังหวะการแสดง

5

องค์ประกอบอื่นๆ

เช่น เครื่องแต่งกาย
อุปกรณ์ประกอบฉาก
การแต่งหน้า ฯลฯ

เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การแสดงมีคุณค่า
และคุณภาพ

“

การทำความเข้าใจองค์ประกอบของการแสดง
จะช่วยให้ผู้ชมสามารถชื่นชมและประเมินคุณค่าของการแสดงได้
อย่างลึกซึ้ง

”

นักแสดง

PERFORMERS

นักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดบทบาท
อารมณ์

★ องค์ประกอบสำคัญ

- บุคลิกและการแสดงออก
- ทักษะการเคลื่อนไหว
- การสื่อสารอารมณ์
- ความสามารถในการตีความบทบาท

👁️ ข้อสังเกตในการชม

- ✓ การแสดงมีความน่าเชื่อถือหรือไม่
- ✓ ถ่ายทอดอารมณ์ได้ชัดเจนหรือไม่
- ✓ สื่อสารกับผู้ชมได้ดีเพียงใด

เนื้อหา / บทการแสดง

PERFORMANCE CONTENT

เนื้อหา

เนื้อหาเป็นแกนหลักของการแสดง
ช่วยกำหนดเรื่องราว แนวคิด และสารที่ต้องการสื่อ

พิจารณา

- โครงเรื่อง
- ประเด็นสำคัญ
- แนวคิดหลัก
- ความเหมาะสมของสาร

คำถามสำคัญ

เรื่องนี้ต้องการสื่ออะไรกับผู้ชม?

การออกแบบเวที

STAGE DESIGN

เนื้อหา

การออกแบบเวทีช่วยสร้างบรรยากาศ
และสนับสนุนการเล่าเรื่อง

ประกอบด้วย

- ฉาก
- แสง
- สี
- พื้นที่การแสดง
- อุปกรณ์ประกอบฉาก

ผลต่อผู้ชม

- ✓ ช่วยสร้างอารมณ์
- ✓ สร้างจุดสนใจ
- ✓ เพิ่มความสมจริง

ดนตรีและเสียง

MUSIC & SOUND

เนื้อหา

ดนตรีและเสียงช่วยกำหนดอารมณ์
จังหวะ และพลังของการแสดง

องค์ประกอบ

- ดนตรีประกอบ
- เสียงเอฟเฟกต์
- จังหวะ
- ความดัง-เบา

ผลที่เกิดขึ้น

- ✓ กระตุ้นอารมณ์ผู้ชม
- ✓ สร้างความตื่นเต้น
- ✓ เชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่อง

องค์ประกอบอื่น ๆ

SUPPORTING ELEMENTS

ประกอบด้วย

• เครื่องแต่งกาย

• การแต่งหน้า

• ทรงผม

• อุปกรณ์ประกอบการแสดง

• เทคโนโลยีประกอบการแสดง

ความสำคัญ

องค์ประกอบเหล่านี้ช่วยเสริมความสมบูรณ์
และความน่าเชื่อถือของการแสดง

สรุป

“ การแสดงที่ดีเกิดจากการทำงานร่วมกัน
ของทุกองค์ประกอบ ”

การตีความและการวิเคราะห์สาระของการแสดง

การวิเคราะห์การแสดง

สังเกตองค์ประกอบ
ของการแสดง

พิจารณาความสัมพันธ์
ขององค์ประกอบต่าง ๆ

ค้นหาความหมายและ
คุณค่าของผลงาน

ทำความเข้าใจเจตนาของ
ผู้สร้างสรรค์

ขั้นตอนการชมอย่างมีวิจารณญาณ

1

2

3

4

สังเกต
(Observe)

วิเคราะห์
(Analyze)

ตีความ
(Interpret)

ประเมิน
(Evaluate)

การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์และละคร

การวิจารณ์การแสดง คือ การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม
เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการแสดง

หลักการสำคัญในการวิจารณ์การแสดง

1 มีความรู้และความเข้าใจ

- มีความรู้เกี่ยวกับการแสดง ศิลปะ วัฒนธรรม และบริบทที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ

2 มีความเป็นกลาง

- แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ไม่อคติ หรือใช้อารมณ์ส่วนตัวเป็นเกณฑ์

3 สังเกตอย่างละเอียด

- พิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดงอย่างละเอียด รอบด้าน และครบถ้วน

4 วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

- ใช้ถ้อยคำสุภาพ ชัดเจน เป็นประโยชน์ และช่วยเสริมสร้างความเข้าใจที่ดี

5 สื่อสารอย่างสร้างสรรค์

- เชื่อมโยงองค์ความรู้ ประสบการณ์ และบริบทต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์และตีความอย่างลึกซึ้ง

6 เคารพในศิลปะและผู้สร้างสรรค์

- วิจารณ์เพื่อการพัฒนา ช่วยให้ผู้สร้างสรรค์และผู้ชมเกิดการเรียนรู้และพัฒนาต่อไป

ประโยชน์ของการวิจารณ์การแสดง

BENEFITS OF PERFORMANCE CRITICISM

การวิจารณ์การแสดงอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ
เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายและมีส่วนช่วยพัฒนาการแสดงในทุกมิติ

01

ต่อผู้สร้างสรรค์การแสดง

ได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ช่วย
พัฒนา

02

ต่อผู้ชม

ยกระดับคุณภาพการแสดงให้ดียิ่งขึ้น
ช่วยให้เข้าใจการแสดงอย่างลึกซึ้ง
และเปิดมุมมองใหม่ในการรับชม

03

ต่อวงการศิลปะการแสดง

ยกระดับมาตรฐานการสร้างสรรค์
และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

04

ต่อสังคมและวัฒนธรรม

เผยแพร่คุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรม
สร้างความเข้าใจและความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของ

05

ต่อการศึกษา

เป็นสื่อในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิด
อย่างมีเหตุผล และเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์จริง

“

การวิจารณ์ที่ดี ไม่ได้มุ่งตัดสิน
แต่มุ่งสร้างความเข้าใจและพัฒนา

”

เกณฑ์การประเมินคุณภาพการแสดง

CRITERIA FOR EVALUATING PERFORMANCE QUALITY

การประเมินคุณภาพการแสดงควรพิจารณาจากองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อคุณค่าและประสิทธิภาพของการ
สื่อสาร

1

ด้านเนื้อหา

- ความชัดเจนของเรื่องราว
- สาระและคุณค่าที่น่าสนใจ

2

ด้านผู้แสดง

- ทักษะการแสดง
- การถ่ายทอดอารมณ์และบทบาท

3

ด้านเวทีและองค์ประกอบ

- ฉาก แสง สี
- เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์

4

ด้านดนตรีและเสียง

- ความเหมาะสมของดนตรี
- การสร้างบรรยากาศ

5

ด้านการสื่อสารกับผู้ชม

- ความเข้าใจ
- ความประทับใจและการมีส่วนร่วม

“

การประเมินที่ดี ช่วยให้เห็นทั้งจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา
และคุณค่าของการแสดงอย่างรอบด้าน

”

การประเมินการแสดงในบริบทต่าง ๆ

PERFORMANCE EVALUATION IN DIFFERENT CONTEXTS

การประเมินคุณภาพการแสดงควรพิจารณาให้สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะและวัตถุประสงค์ของการแสดงแต่ละประเภท

นาฏศิลป์

(DANCE PERFORMANCE)

- 1 ความถูกต้องของท่าทางและการเคลื่อนไหว
- 2 ความพร้อมเพรียงของผู้แสดง
- 3 ความงดงามทางสุนทรียภาพ
- 4 การถ่ายทอดอารมณ์และความหมาย
- 5 ความสัมพันธ์กับดนตรี
- 6 ความเหมาะสมขององค์ประกอบการแสดง

ละคร

(DRAMA PERFORMANCE)

- 1 ความน่าเชื่อถือของตัวละคร
- 2 การใช้เสียงและบทสนทนา
- 3 การแสดงอารมณ์
- 4 การดำเนินเรื่อง
- 5 การทำงานร่วมกันของผู้แสดง
- 6 ความสำเร็จในการสื่อสารแนวคิด

การแสดงร่วมสมัย

(CONTEMPORARY PERFORMANCE)

- 1 ความชัดเจนของแนวคิด
- 2 ความคิดสร้างสรรค์
- 3 การบูรณาการองค์ประกอบต่าง ๆ
- 4 การสื่อสารกับผู้ชม
- 5 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบและเนื้อหา
- 6 คุณค่าทางศิลปะและการเรียนรู้

การใช้ผลการวิจารณ์และการประเมินเพื่อพัฒนาผลงาน

USING CRITICISM & EVALUATION FOR PERFORMANCE DEVELOPMENT

การวิจารณ์และการประเมินไม่ใช่เพียงการสรุปผลหลังการแสดง แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
พัฒนา

01

การสะท้อนผลการแสดง
Performance Reflection

- สิ่งที่ประสบความสำเร็จ
- ปัญหาและอุปสรรคที่
- สิ่งที่ได้เรียน
- ศึกษามาจากผู้เกี่ยวข้อง
- แนวทางพัฒนาต่อไป

02

การนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงผลงาน
Using Feedback for Improvement

- รับฟังอย่างเปิด
- วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมี
- เหตุผลเด่นและจุดที่ควร
- พัฒนาการ
- พัฒนาและ
- ปรับปรุง

03

การพัฒนาคุณภาพการแสดงอย่างต่อเนื่อง
Continuous Improvement

- ฝึกฝนทักษะ
- ศึกษาและแสวงหาความรู้
- เรียนรู้จากประสบการณ์
- ขีดความสามารถ
- พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับผู้
- ศึกษาค้นคว้าหาความรู้

สรุป

การพัฒนาผลงานที่มีคุณภาพ เกิดจากการสะท้อนผล รับฟังข้อเสนอแนะ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การเติบโตทางศิลปะอย่างยั่งยืน

สะท้อนผล

รับฟังข้อเสนอแนะ

พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ยกระดับคุณภาพการแสดง

สรุปสาระสำคัญ

SUMMARY OF KEY POINTS

การวิเคราะห์และวิจารณ์การแสดงเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้เราเข้าใจคุณค่า ความหมาย และเจตนาของผู้สร้างสรรค์ อีกทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาศิลปะการแสดงและวงการศิลปะการแสดงให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

01

การวิเคราะห์การ

แสดง

คือ การพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดงอย่างเป็นระบบ เพื่อทำความเข้าใจ ความหมาย คุณค่า และเจตนาของผู้สร้างสรรค์

02

องค์ประกอบ

ได้แก่ การเคลื่อนไหว เครื่องแต่งกาย ดนตรีและเสียงประกอบ อารมณ์และการสื่อความหมาย ซึ่งทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความสมบูรณ์ของการแสดง

03

สำคัญ
การวิจารณ์การ

ควรใช้เหตุผล มีหลักฐานสนับสนุน มุ่งเน้นที่ผลงาน ไม่ใช่ตัวบุคคล และคำนึงถึงเจตนาของผู้สร้างสรรค์

04

แสดง
ประโยชน์ของการ

ช่วยให้ผู้สร้างสรรค์พัฒนาและปรับปรุงงาน ผู้ชมเกิดความเข้าใจและชื่นชมศิลปะการแสดงมากยิ่งขึ้น

05

วิจารณ์
จริยธรรมในการ

ควรมีความสุภาพ สร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศิลปะการแสดงและวงการศิลปะการแสดง

06

วิจารณ์
เป้าหมายสูง

คือ การส่งเสริมศิลปะการแสดงให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และสร้างคุณค่าทางวัฒนธรรมให้กับสังคม

สุด

“

การวิเคราะห์และวิจารณ์การแสดงที่ดี คือพลังสำคัญที่ช่วยยกระดับศิลปะการแสดงให้ยั่งยืนงดงามและ

”

ยั่งยืน